

Accountants in England and Wales. – Access: <http://www.icaew.com/en/library/subject-gateways/accounting/accounting-by-country/austria>.

2. Austria (accounting report of country) [e-resource]. – Official site of European Commission. – Access: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/annexes_accounting_report_2011/austria_en.pdf.

3. Legal requirements of Austria's accounts [e-resource]. – Official European Union website. – Access: http://europa.eu/youreurope/business/start-grow/annual-accounts/index_en.htm#austria_en_keeping-accounts.

4. Investment in Austria [e-resource]. – Site “KPMG in Austria”. – Access: http://www.kpmg.at/uploads/media/Investment_in_Austria_2004.pdf.

Яковишина Надія

к.е.н., доцент

Кардінал Тая

студентка

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Вінниця

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

За сучасних умов суттєвого значення набуває використання місцевих бюджетів як найдієвішого інструменту управління економікою і важливої основи фінансового забезпечення повноважень держави та місцевих органів влади у процесі виконання конституційних повноважень. Побудова ефективної моделі розвитку економіки ринкового типу потребує теоретичного і практичного дослідження фінансових ресурсів місцевих органів влади, визначення основних напрямків реструктуризації доходів бюджету та визначення їхньої ролі у збалансованому розвитку зобов'язань та фінансових можливостей держави.

Метою дослідження є аналіз механізму формування місцевих бюджетів та ефективності використання їх коштів.

Проблемам формування та використання коштів місцевих бюджетів присвячені праці багатьох вітчизняних науковців і практиків, зокрема, О. Василика, В. Кравченка, О. Кириленко, І. Луніної, В. Опаріна, В. Симоненка, В. Стрельцова, В. Федосова, В. Швеця, С. Юрія та ін. Більшість робіт присвячена аналізу розширення джерел наповнення бюджетів, а також контролю дотримання вимог законодавства щодо порядку витрачання коштів місцевих бюджетів. Незважаючи на значний науковий доробок, проблеми формування та використання коштів місцевих бюджетів все ж залишаються недостатньо

висвітленими та потребують більш ґрунтовного дослідження.

Місцеві бюджети концентрують потоки бюджетних коштів певного населеного пункту, району чи області. Через них здійснюється перерозподіл бюджетних коштів з метою виконання бюджетних зобов'язань, визначених законодавством, зокрема надання соціальних благ та послуг населенню. Через видаткову частину місцевих бюджетів перерозподіляється близько 7% валового внутрішнього продукту. Від того, наскільки стабільним і ефективним є процес формування та виконання бюджету, від наповненості доходної частини місцевих бюджетів залежить розвиток соціальної сфери і місцевого господарства [1].

Формування місцевих фінансів, як і всієї фінансової системи України, відбувається в жорстких умовах. Це гальмує процес становлення основ фінансової автономії місцевих органів влади. В даний час регіональні фінанси знаходяться в незадовільному стані. Комплекс проблем, пов'язаних з формуванням місцевих фінансів, можна умовно поділити на дві частини: проблеми, які неможливо розв'язати при чинному законодавстві і проблеми, які можна розв'язати, але у віддаленій перспективі.

Фінансові проблеми місцевої влади набули великої гостроти. Хронічна нестача грошей, фінансових ресурсів у органів місцевого самоврядування та нестабільність їхніх доходних джерел стали проблемою справді загальнодержавної ваги. Як наслідок, на місцях не вирішуються найболючіші життєві проблеми людей, занепадають міське господарство, соціально-культурна сфера, освіта, охорона здо-ров'я, погіршується стан доріг та інших засобів комунікації. До цього додається ще й надзвичайно неефективна, збанкрутіла система менеджменту як на центральному рівні, так і на місцях. Вона базується на старих управлінських традиціях, коли все намагалися вирішувати з єдиного центру. За цих умов саме процес прискореного формування місцевих фінансів має стати серйозним фактором стабілізації ситуації в країні [3]

На сьогоднішній день можна виділити такі актуальні проблеми формування місцевих бюджетів в Україні як:

- існування істотних протиріч в нормативно-законодавчій базі, що регулює формування та використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів, а саме: діють протилежні за змістом законодавчі норми, кожна з яких використовується урядом залежно від завдань, що постають в новому бюджетному році; існують незгодженості в термінології;

- надмірна централізація управління місцевими бюджетами та відсутність чіткого розподілу компетенції щодо вирішення конкретних завдань між центральними органами влади і органами регіонального та місцевого самоврядування;

- нестабільність джерел формування доходів місцевих бюджетів та відсутність ефективного механізму міжрегіонального перерозподілу державних доходів;

- недосконалість міжбюджетних відносин, що зумовлена невідповідністю швидких змін, які відбуваються [4].

Існує думка, що на сьогодні, єдиним та найбільш дієвим засобом

збільшення фінансової основи місцевого самоврядування є посилення ролі місцевих податків, зокрема податку на нерухоме майно, крім земельних ділянок. Дослідження сутності цього податку та вивчення міжнародного досвіду, показали, що порядок його справляння – досить простий, а ефективність достатньо висока. Однак його впровадження на території України спричинить певні труднощі, до яких, насамперед, можна віднести відсутність кадастру нерухомості. Ефективним джерелом поповнення місцевих бюджетів могло б стати перерозподілення частини коштів, що надходять до Державного бюджету України від ресурсних платежів. Актуальним цей платіж є тому, що від неналежного та нераціонального використання природних ресурсів шкода спричиняється певній адміністративній одиниці, підхід законодавців щодо обсягів надходження від ресурсних платежів до бюджетів місцевого самоврядування у розмірі 50 % – є не коректним. Однак виникає потреба внесення змін до чинного бюджетного законодавства в частині доповнення частини 1, статті 69 Бюджетного кодексу України підпунктами 22, 23, 24, 25, які передбачатимуть зарахування надходжень від плати за користування надрами для видобування корисних копалин та плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; збору за спеціальне використання лісових ресурсів; збору за спеціальне використання води; екологічного податку, крім податку, що справляється за утворення радіоактивних відходів – до місцевих бюджетів [5].

Таким чином, для бюджетної системи України характерні різкі коливання в структурі видатків як за економічною, так і функціональною класифікацією, зберігається система планування від досягнутого, що свідчить про відсутність чіткої стратегії економічного розвитку загалом, та у витрачання бюджетних ресурсів. Не основну роль відіграє те, що при формуванні місцевих бюджетів в Україні порушуються принципи точності, своєчасності, спеціалізації, загального забезпечення та гласності, притаманні бюджетному процесу в розвинутих країнах, а їх фінансова автономія має декларативний характер.

Список використаних джерел

1. Луніна І.І. Місцеві бюджети України : пошук нових підходів до пройдешня реформ // Економіка України. – 2009. – №3. – С. 31–40.
2. Мойсеєнко В. В. Формування місцевих бюджетів в умовах ринкових відносин. // Фінанси України. – 2010. – №11. – С. 16–19.
3. Николишин Ю.І. Проблеми формування і використання коштів місцевих бюджетів в умовах демократизації суспільства [Електронний ресурс] / Ю.І. Николишин, О.І.Антонюк. – Режим доступу до статті : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_5/95.pdf.
4. Савчин В. Видатки місцевих бюджетів проблемні питання обслуговування / В.Савчин, В.Стоян // Казна України. – 2011. – №13 – С.24 – 27.
5. Покатаєв П.С. Формування коштів місцевих бюджетів [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=564>.

